

Raport z debaty publicznej w ramach konsultacji społecznych diagnozy i projektu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Chrzanów

W ramach trwających od 26 lipca do 24 sierpnia 2016 r. społecznych konsultacji w związku z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Chrzanów, 10 sierpnia 2016 roku w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Chrzanowie przy ul. Broniewskiego 4 w sali wykładowej o godzinie 17:30 odbyła się debata publiczna. Miała ona charakter otwarty, na której zostały przedstawione i omówione propozycje wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Chrzanów. Spotkanie poprowadzili przedstawiciele firmy Aleksander Noworól Konsulting, prof. dr hab. Aleksander Noworól – główny konsultant oraz dr Kamilla Noworól – kierownik projektu. Gospodarzem spotkania był zastępca Burmistrza Chrzanowa ds. Społecznych Pan Tadeusz Kołacz, a także przedstawicielki Wydziału Funduszy Pomocowych i Inwestycji – Pani Naczelnik Joanna Kochańska oraz Pani Łucja Kubarek.

Wszystkich zebranych powitał Pan Burmistrz T. Kołacz i wyjaśnił cel spotkania. Wyraził on nadzieję, że spotkanie przyczyni się także do poszerzenia wiedzy wszystkich odnośnie rewitalizacji. Następnie przekazał on głos profesorowi Noworólowi.

Profesor przedstawił zgromadzonym doświadczenie firmy m. in. w kwestii rewitalizacji, a następnie krótko scharakteryzował ostatnie lata rewitalizacji w Polsce i wprowadził w aktualny stan prawny, w jakim osadzony jest proces rewitalizacji (wytyczne ministerialne oraz ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku). Profesor Noworól wyjaśniał, że obecnie bardzo duży nacisk w działaniach rewitalizacyjnych kładzie się na kwestie społeczne. Istotnym elementem nowej sytuacji prawnej są rozbudowane konsultacje społeczne i partycypacja mieszkańców. Obecnie proces rewitalizacji rozpatruje się w perspektywie całej gminy, nie tylko w obrębie jednostki miejskiej. Podstawowe znaczenie ma także wymóg zidentyfikowania nagromadzenia problemów społecznych. Wyjaśniał, że obecnie trwa etap konsultacji diagnozy, która prowadzi do zidentyfikowania w pierwszej kolejności obszaru zdegradowanego, a w drugiej – obszaru rewitalizacji (który nie może być większy niż obszar zdegradowany), na którym gmina decyduje się podjąć działania związane z rewitalizacją.

Dalszą część spotkania poprowadziła dr Kamilla Noworól. Rozpoczęła od wyjaśnienia, dlaczego te a nie inne obszary zostały wybrane i wyznaczone jako obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Dr Noworól odniosła się również do tego, jak w poprzednich latach wyglądało wyznaczanie granic tych obszarów i czym się różni to od obecnej sytuacji. Nowa perspektywa unijna finansowania rozpoczęła się w 2014 roku, jednak jak do tej pory pieniądze na rewitalizację nie zostały jeszcze rozdystrybuowane w Małopolsce i w tym roku nie zostanie przeprowadzony żaden konkurs poświęcony środkom dedykowanym rewitalizacji. Jednocześnie gminy mają niewiele czasu na to, aby opracować programy rewitalizacji zgodnie z Ustawą. Spotkanie jest poświęcone konsultacji uchwały o wyznaczeniu obszaru, i dopiero po jej uchwaleniu i wejściu w życie, będzie można przystąpić do opracowania właściwego dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR). Omówiła dotychczasowe wyniki prac, w tym jak zdelimitowano obszar zdegradowany i rewitalizacji. Zaznaczyła, że analizę wykonywano dla całej powierzchni Gminy, a jednostkami analizy w trakcie prac były osiedla i sołectwa, ponieważ dla tych wyznaczonych jednostek możliwe było pozyskanie obiektywnych danych ilościowych. Dr Noworól zaznaczyła, że do obszaru zdegradowanego nie weszło żadne sołectwo, tłumaczyła zebranych dlaczego, i że w skali opracowań dla innych miast nie jest to zaskoczeniem. W gminach miejsko-wiejskich zjawiska negatywne, w szczególności te społeczne, pojawiają się w nasileniu powyżej średniej dla całej Gminy – w mieście.

W trakcie spotkania jedna z uczestniczek zapytała, jak zostało zdefiniowane zjawisko negatywne.

Dr Noworól odpowiedziała, że są to różnego rodzaju problemy, w tym przede wszystkim negatywne zjawiska społeczne. Wyjaśniła, jakie zagadnienia społeczne były brane pod uwagę w analizie. Zachęcała do zapoznania się z dokumentem diagnozy, który został udostępniony w BIP, gdzie szczegółowo opisana jest metodyka sporządzania i opracowywania diagnozy.

Uczestniczka stwierdziła, że jest żywo zainteresowana rewitalizacją, ponieważ pracuje w domu pomocy społecznej w Płazie, w którym zamieszkuje 114 osób niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie, dlatego wyraziła zdziwienie, że ten teren nie wszedł do zakresu obszaru rewitalizacji.

Dr Noworól wyjaśniała ponownie, dlaczego tereny wiejskie, w tym przypadku sołectwa, mają bardzo małe szanse na to, aby być w obszarze zdegradowanym i rewitalizacji. Tłumaczyła, że wykonywane przez firmę analizy są zgodne z aktualnymi uwarunkowaniami prawnymi w kwestii rewitalizacji. W dalszej części wyjaśniała jak były analizowane dane, jakich używano wskaźników i jak wyznaczano najpierw obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji.

Uczestniczka wyraziła jednak swoją obawę co do wskaźników, że zdarza się, że są one krzywdzące. Dr Noworól uzasadniała wybór wskaźników, zaznaczyła że Gmina nie ma dostępu do absolutnie wszystkich danych, które mogłyby być wzięte pod uwagę. Wybrano zobiektywizowane wskaźniki, dzięki którym można porównywać wszystkie jednostki. I tak problemy społeczne są nasilone w Śródmieściu, w Kolonii Rospontowa i Stella. Dla tych obszarów trzeba było określić także inne wskaźniki, które przedstawiałyby problemy środowiskowe, techniczne, gospodarcze itp. Nawarstwienie problemów społecznych i innych, wymienionych wyżej, kategorii problemów daje bezpośrednią podstawę do wyznaczenia obszaru zdegradowanego.

Dr Noworól przekonywała, że zaangażowanie Urzędu w pozyskiwanie danych było bardzo wysokie i efektywne, w związku z tym, że wszystkim biorącym udział w pracach zależało, żeby jak najdokładniej przeprowadzić analizy i żeby wyniki były jak najbardziej wiarygodne.

Pani Naczelnik Wydziału Joanna Kochańska stwierdziła, że przykładem zaangażowania mieszkańców w proces pozyskiwania danych było badanie ankietowe i ilość ankiet zwrotnych. Nawiązując do tego, dr Noworól przedstawiła pokrótce wyniki badania. Badani są zadowoleni z jakości życia w Mieście i Gminie, gorzej jednak oceniają sytuację rynku pracy oraz służbę zdrowia. Wśród oceny jednostek pomocniczych Gminy – sołectw i osiedli, najgorzej wypadły osiedla: Rospontowa, Stella oraz Śródmieście. Zaznaczono też, że badanie ankietowe miało jedynie charakter wspierający dla procesu delimitacji.

Następnie dokonano prezentacji elementów dokumentu diagnozy oraz obszarów wyznaczonych jako obszary rewitalizacji wraz z ich charakterystyką. Jako obszary rewitalizacji zostały wyznaczone: Śródmieście, Kolonia Stella i Kolonia Rospontowa. Dr Noworól przypomniała zebranych o terminie, do którego można (24 sierpnia) składać wnioski i uwagi do diagnozy i obszaru.

Następna część spotkania miała charakter dyskusji.

Przedstawicielka DPS ponownie poruszyła kwestię miejscowości Płaza, na terenie której mieszka 114 osób niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie. Ośrodek pomocy ma do dyspozycji budynek, który był kiedyś budynkiem gospodarskim i chcieliby go wyremontować i przystosować do potrzeb tych osób, w ramach funduszy unijnych na rewitalizację. Uczestniczka wyjaśniała także zebranych, jaki charakter ma ośrodek, o którym mówi, w kontekście tego, że nie są połączeni z MOPS-em w Chrzanowie i MOPS tutejszy nie ma danych odnośnie ich funkcjonowania.

Profesor Noworól wyjaśnił, że wytyczne dopuszczają projekty znajdujące się poza obszarem rewitalizacji, należy jednak udowodnić, że projekt ten swoim działaniem na bezpośredni wpływ na obszar rewitalizacji, dlatego też istnieje możliwość złożenia wniosku.

Dr Noworól przedstawiła zainteresowanej uczestniczące spotkania, jak miejscowość Płaza wypadła na tle całej Gminy.

W obliczu argumentów odnośnie wskaźników i umieszczenia obszaru prezentowanego przez Przedstawicielkę DPS, profesor Noworól zaproponował, aby w ramach trybu wniosków i uwag, złożyć pismo w tej sprawie, które zostanie poddane analizie.

Profesor Noworól wyjaśniał z czym wiąże się włączenie kolejnego obszaru do obszarów już wyznaczonych. W kontekście projektów, odniósł się do możliwości otrzymania dotacji dla projektów chrzanowskich i jakie są szanse na pozyskanie dofinansowania. Na pytanie, czy dla powiatu jest osoba pula środków, odpowiedział, że nie ma osobnej puli środków dla powiatów. Profesor przedstawiał też dalszą drogę postępowania w sprawie opracowania GPR.

Następnie głos zabrał Pan Burmistrz T. Kołacz przedstawiając obecną sytuację Gminy. Zaznaczał on, że wiele przedsiębiorstw na terenie Gminy upadło, a wcześniej przez wiele lat prosiły o zwolnienie z podatków, dlatego nie było znaczących wpływów do budżetu. Burmistrz podkreślił, że pracownicy Urzędu Miejskiego na bieżąco dokonują analizy, możliwości pozyskania środków zewnętrznych a następnie przedstawił planowane w tym zakresie działania Gminy.

Na koniec spotkania profesor Noworól podkreślał, że rewitalizacja to nie jest tylko sposób na pozyskanie środków unijnych. Ustawa o rewitalizacji daje również nowe instrumenty do działania na obszarach rewitalizacji, w tym z ludźmi wykluczonymi.